

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 298/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 372/2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2009 doručená sťažnosť JUDr. P. P., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 372/2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 1. augusta 2007 podal okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti proti Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru B. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný v 2. rade“) a Slovenskej republike – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný v 3. rade“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 372/2007.

Sťažovateľ uviedol, že 26. mája 2008 bolo jeho právnej zástupkyňi doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Nc 16/2008 z 29. apríla 2008, podľa ktorého sudcovia Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci na uvedenom súde pod sp. zn. 10 NcC 92/2007 a vec bola prikázaná na rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre. Sťažovateľ na výzvu okresného súdu 3. septembra 2008 zaplatil súdny poplatok za podaný návrh.

Dňa 20. novembra 2008 sťažovateľ podal okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 372/2007. V odpovedi z 11. decembra 2008 podpredseda okresného súdu vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú, poukazujúc pritom na tú skutočnosť, že okresný súd mohol začať reálne konať vo veci až 25. júla 2008, keď bol spis okresnému súdu vrátený po rozhodnutí o vylúčení sudcov. Dňa 7. októbra 2008 uplatnil námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi aj žalovaný v 1. rade, na základe ktorej sa aj aktuálne konajúci sudca cítil byť zaujatý. Podľa vyjadrenia podpredsedu okresného súdu bolo potrebné prednostne rozhodnúť o tejto námietke zaujatosti a až následne mal byť určený ďalší postup v konaní.

Podľa tvrdenia sťažovateľa *„označený spis sa od 08. 10. 2008 nachádza u zákonného sudcu a nie sú vykázané v administratívnych pomôckach súdu žiadne úkony“*. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že *„okrem uznesenia NS SR z 29. 04. 2008 mu neboli doručené žiadne námietky ani rozhodnutia o námietkach zaujatosti“*.

V prípade, ak sudca má u seba spis od 08. 10. 2008 a skutočne boli doručené námietky zaujatosti 07. 10. 2008, nečinnosť súdu trvajúca viac ako 6 a pol mesiaca je

vyslovene pohrdaním práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietáhov a na rozhodnutie v primeranej lehote.“

Podľa názoru sťažovateľa zbytočné prietahy v označenej veci boli spôsobené pretrvávajúcou nečinnosťou okresného súdu.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1) Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina sp. zn. 7 C 372/2007 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Žilina prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 372/2007 konať bez zbytočných prietáhov.

3) JUDr. P. P. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

4) Okresný súd Žilina je povinný v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania JUDr. P. P. na účet právnej zástupkyne JUDr. T. P. vedený v... tak ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu SR.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (I. ÚS 12/01, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 79/07).

Na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 7 C 372/2007, z ktorého zistil, že okresnému súdu bola 1. augusta 2007 doručená žaloba sťažovateľa vo veci ochrany osobnosti proti žalovaným v 1. až 3. rade. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 372/2007 a bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. G. D. Uvedená zákonná sudkyňa a následne aj ostatní sudcovia okresného súdu vyslovili svoju zaujatosť v danej veci z dôvodu, že sťažovateľ pracoval na tomto súde ako sudca. Opatrením predsedu okresného súdu z 3. októbra 2007 bola vec sťažovateľa pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi K., ktorý podľa predsedu okresného súdu neuviedol právne relevantný dôvod na vylúčenie z pojednávania veci.

Prípisom z 8. augusta 2007 adresovaným predsedovi okresného súdu zákonný sudca vyslovil svoj nesúhlas s pridelením veci vedenej pod sp. zn. 7 C 372/2007, pričom argumentoval tým, že v inej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn.

13 C 290/2007 práve pre pomer k sťažovateľovi boli všetci sudcovia okresného súdu vrátane jeho osoby vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci.

Následne okresný súd prípisom z 15. októbra 2007 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o oznámení zákonného sudcu o skutočnostiach, pre ktoré má byť vylúčený. Krajskému súdu bol spis doručený 24. októbra 2007.

V rámci rozhodovania o oznámení sudcov okresného súdu, že sa cítia byť zaujatí vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7 C 372/2007 pre ich kolegiálny a priateľský pomer k sťažovateľovi ako bývalému sudcovi a predsedovi uvedeného súdu, predložil krajský súd vec vedenú pod sp. zn. 10 NcC 92/2007 najvyššiemu súdu podľa § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na rozhodnutie o vylúčení sudcov tohto súdu z prejednávania a rozhodovania veci pre ich zaujatosť, z dôvodu ktorého nemôžu rozhodnúť o oznámení sudcov nižšieho stupňa.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Nc 16/2008 z 20. mája 2008 rozhodol o vylúčení sudcov krajského súdu z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 10 NcC 92/2007. Zároveň vec prikázal na rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre. Predmetné uznesenie bolo krajskému súdu doručené 19. mája 2008. Krajský súd následne prípisom z 11. júna 2008 postúpil vec v zmysle uznesenia najvyššieho súdu Krajskému súdu v Nitre (doručená 16. júna 2008).

Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 5 NcC 16/2008 z 25. júna 2008 rozhodol o vylúčení sudcu okresného súdu Mgr. A. K. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 7 C 372/2007. Predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 25. júla 2008.

Dňa 12. augusta 2008 bola vec sťažovateľa pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi okresného súdu Mgr. D. Ch. V ten istý deň bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh. Sťažovateľ súdny poplatok uhradil 3. septembra 2008.

Uznesením z 12. septembra 2008 okresný súd uložil žalovaným povinnosť vyjadriť sa k žalobnému návrhu. Žalovaný v 2. rade svoje vyjadrenie doručil okresnému súdu 29. septembra 2008, žalovaný v 1. rade spolu s vyjadrením 7. októbra 2008 doručil okresnému súdu aj námietku zaujatosti zákonného sudcu, argumentujúc obavami z objektívneho a nestranného rozhodovania zákonného sudcu v prejednávanej veci vzhľadom na jeho pracovný vzťah k sťažovateľovi. Následne 13. októbra 2008 námietku zaujatosti zákonného sudcu z rovnakých dôvodov uplatnili aj žalovaní v 2. a 3. rade.

Zákonný sudca sa k vzneseným námietkam zaujatosti žalovaných písomne vyjadril 9. decembra 2008 a spis postúpil pre účely vyjadrenia ďalším sudcom okresného súdu. O námietke zaujatosti zákonného sudcu Mgr. Ch. nebolo ešte rozhodnuté. K právoplatnému rozhodnutiu vo veci zo strany okresného súdu tak do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nedošlo.

Z uvedeného prehľadu úkonov vykonaných v danej veci vyplýva, že predmetné konanie trvá od podania návrhu (1. augusta 2007) dosiaľ dva roky bez nariadeného pojednávania vo veci. Je však nesporné, že vo veci konajúci súd v tomto období rozhodoval o námietke zaujatosti zákonného sudcu (okrem doby rozhodovania krajského súdu, najvyššieho súdu a Krajského súdu v Nitre o tejto otázke), čo malo objektívny vplyv na doterajšiu dĺžku namietaného konania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že doterajšia dĺžka namietaného konania, počas ktorého ešte nebolo nariadené pojednávanie vo veci, by bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu mohla signalizovať, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na druhej strane treba vziať do úvahy, že integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že okresný súd (a aj krajský súd, najvyšší súd a Krajský súd v Nitre) sa objektívne musel zaoberať a vysporiadať s námietkami zaujatosti zákonných sudcov vznesenými tak zo strany ich samotných, ako aj neskôr zo strany žalovaných, čo si vyžaduje primeraný čas. Aj keď po ostatne vznesenej

námietke zaujatosti voči zákonnému sudcovi Mgr. Ch. zo strany žalovaných a písomnému vyjadreniu zákonného sudcu z 9. decembra 2008, že sa cíti byť zaujatý vo veci, okresný súd do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu (5. mája 2009) nevykonal žiadny procesný úkon v konaní, tento nedostatok podľa názoru ústavného súdu nemá takú intenzitu, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné dospieť k záveru, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7 C 372/2007 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (II. ÚS 57/01), prípadne sťažnosti buď nevyhoveli (napr. I. ÚS 11/00), alebo ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009

